

Biblijska teologija 1

amdg.eu/fer-bt1

bibteo@fer.hr

Duhovno zvanje u Bibliji

Stari zavjet

Samuel (1 Sam 3)

Gideon (Suci 6-8)

Izaija (Iz 6)

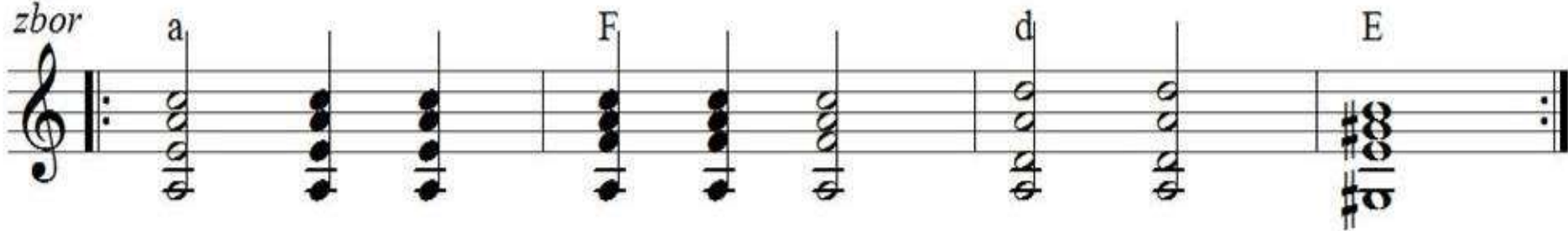
Dođi, Gospodine Isuse!

melodija

Do - đī, Go - spo - di - ne, I - su - se!

*ref.
zbor*

Do - đī, Go - spo - di - ne, I - su - se!

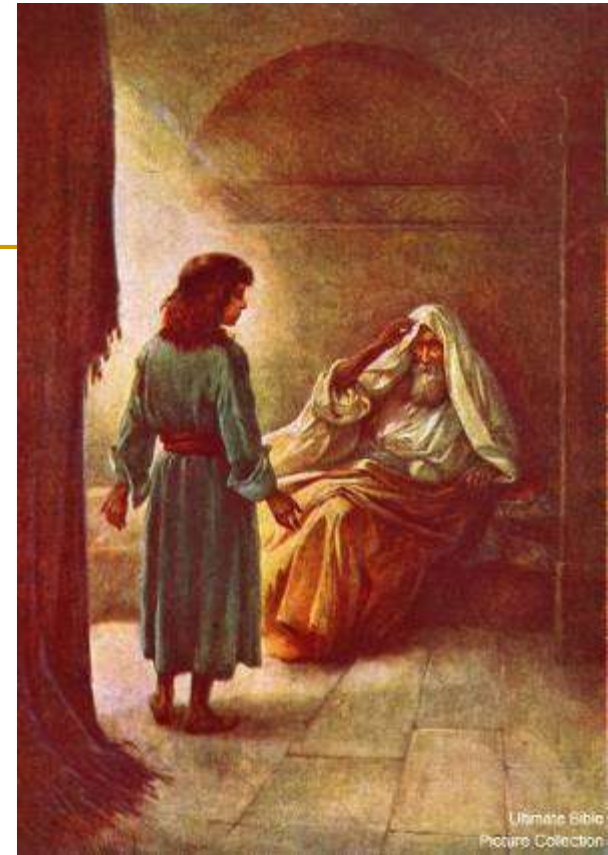

Biblijska teologija 1
amdg.eu/fer-bt1
bibteo@fer.hr

Zvanje proroka Samuela

1 Sam 3
u biblijskom
kontekstu

Od majčine utrobe

- Majka polaže zavjet (1 Sam 1,11) – *kakav?*
- “Ako mi *daš* sina...
- ...*dat* ću ga יהוה”
- Je li molitva uslišana (זכר *zākar* v11.19)?
- sjeti me se (v11) → sjeti je se (19)
- Tko Samuelu daje ime (v20)?
- Majka:
  - “njegovo (je) ime Bog” שֵׁם *šem* + אֵל *'el*
  - Vjerna majka (v28)?
- Ispunja zavjet: “vraćam ga” (v28)

- Briga za sina u 2,19?
- Donosi mu veće odijelo (2,19)

Dječak Samuel

- ❑ Gdje je “mali”
(נער *ná'ar* 1 Sam **1,24**)?
- ❑ usp. Izl 33,11; Jr 1,6
- u svetišću (v24)
  - ❑ Što radi u **2,11.18; 3,1**?
- služi Gospodinu (3x)
  - ❑ Koliko puta Božji zov u 3,4–10?
- 4x (1 Sam 3,4.6.8.10)
  - ❑ Što čuje od Boga (**3,11–14**)? usp. **2,27–36**
- sud za Elija (3,11–14) već najavljen u 2,27–36
(čovjek Božji rekao osobno): sinovi zastranili

Plodna pedagogija staroga svećenika

- “Evo me, zvao si me”
(1 Sam 3,5s.8) – *kome?*
- Eliju
  - Koji elementi iz 1 Sam 3,9 u v10?
- יהוה (v9 HB, Šarić) – tko zove
- govori (v9s) – što će reći
- Samuel spreman slušati (v9s)
- Priznaje se slugom (v9s)
  - Dolazak Božji u v10?
- “doći, stati” – pravi susret (v10)

Dublja struktura dijaloga

- Tko govori i kome?
  - u v1-9?
- Samuel + Eli → □ יהוה + Samuel
  - u v10-14?
- יהוה + Samuel → □ יהוה + Eli
  - u v15-18?
- Samuel + Eli → □ יהוה + Eli
- -----
  - u v19-21?
- יהוה + Samuel
  - 3 dijela i epilog – rezultat u **3,19**:
- יהוה sa Samuelom (3,19)
  - Iz majčine i svećenikove u Božju školu

Rezultati

- יהוה se objavljuje (1 Sam 3,21) ⇔ v1
  - ⇔ izrijetka (3,1)
  - “Riječ Božja” (HB 3,21)
→ “riječ Samuelova” (4,1)
  - *Samuel autoritet: kome, kakav (3,20)?*
- “sav Izrael” (v20)
- istinski prorok: **נביא ליהוה** *nabi' ladonaj* (v20)
  - Prorok *Jahvin (KS), Gospodnji (Š.)* – koji pripada Bogu
  - *Samuel poziva u 7,3:*
- Vratite se svim srcem... upravite srce Gospodinu i njemu jedinom služite (7,3)
  - Funkcija u **7,6.15.17:**
- Sudac (v6.15.17) – voditelj zajednice

Neuspjelo zvanje?

**Gideonov uspon
i pad
(Suci 6-8)**

Božji poziv

- Uvod (Suci 6,1-10):
Što rade Izraelu u **v4**?
  - “uništavaju urod,
ne ostavljaju ništa”
    - Tko (6,3.33; 7,12), rok (**v1**):
  - Midjan, Amalek, Istočnjaci
  - 7 godina (40 g. mir 8,28)
    - → v1-6 međunarodno
gospodarsko izrabljivanje,
potpuno
    - v8-10 teološki razlozi –
  - otkriva נבִי' *nabî'* (v8)
    - optužba u v10b?
  - “niste slušali moj glas”
-
- I. susret s Bogom (**v11-24**)
    - Preko posrednika (**v11.20**)
    - I izravno (**v14.23**)
  - ključna riječ: יָשַׁע *jāša'* 8x
6,14s.31.36s; 7,2.7; 8,22
  - “spasiti, pomoći u nevolji”
  - Poslan (שְׁלַח *šalah* 6,15)
    - usp. prorok (8)

Početak s Bogom

- II. Kada? (Suci 6,25.27), što? (v25-27)
  - još iste noći
  - podiže pravi žrtvenik (25-27)
  - 6,27-32: početak djelovanja od teološke dubine
  - *Očev* oltar Baalu (6,25)
- III. Što Gideonu čini Duh u 6,34?
  - *odjeven* Duhom לַבָּשׁ לָבָשׁ *lābaš* (6,34)
  - Plod: što radi Gideon? (v34s)
  - okuplja rod (v34)
  - pleme (v35)
  - i druga tri plemena (v35)
  - → javno, protiv vanjske nevolje
- Još 3 susreta s Bogom

Božji znakovi

- 1. znak: u **6,20s**
  - ljevanica i paljenica pod hrastom (6,20s)
    - Gid. provjerava u 6,17:
    - “Ako sam našao milost...”
- Runo: (2. znak) **6,36-38** – (3. znak) **6,39s**
  - 2. samo vuna skuplja rosu (6,36-38)
  - 3. samo vuna ostaje suha (v39s)
    - Gid. provjerava u 6,36:
    - “Ako zaista hoćeš...”
- smanjena vojska – koliko ljudi u **7,3? U 7,8?**
- 4. znak: od 32.000 ostaje 10.000 (7,3 usp. 6,34s)
- 5. znak: ostaje 300 (7,6-8)
- Božja pedagogija –
  - 2x “previše ljudstva” (7,2.4) – razlog u v2?
  - Moguća oholost
- 6. san u midjanskom taboru (7,13)
  - Kruh ruši šator (v13)
- Tumačenje u 7,14?
  - “Gideonov mač”
  - Usp. *blokiranje* חמם + v22
- Gideon reagira u 7,15?
  - klanja se (v15)
  - priznaje Božju moć: יהוה

Promašaji i teškoće

- *Rezultati u Suci 8,27b:*
- **Idolopoklonstvo (8,27b):**
“sav Izrael bludi”
  - יהוה vama (v23), meni zlato (24-26)
  - Posljedice: Gideonov sin ubija braću (9,5)
  - *Koji osjećaj u početku (6,27)?*
- **strah (6,27) – tako i u 7,10:**
- **kod izviđanja, Bog zna (7,10)**
  - *Gdje se iznevjerio? (8,4.15-17.20)*
- **Prešao granicu (8,4) – “spasiti Izrael” (6,14)**
- **Osveta nad Sukotom i Penuelom (8,15-17)**
- **Tjera sina na ubijanje (8,20)**
- *U čemu je problem?*
- **Od sredine c7 prestaje komunikacija s Bogom**

“Koga da pošaljem?”

Zvanje proroka Izaije u

Iz 6

Proročko zvanje

- Početak “velikih proroka”
  - Koga Izaija vidi u **Iz 6,1.5?**
- “Vidio sam Gospodina” (v1), יהוה (v5)
  - Kakvu funkciju ima Bog u **v5?**
- *kralj*: 6,5 ← 6,1 מַלְאֲכַי *mālak*
  - Gdje se zbiva zvanje? (**v1.4**)
- Svetište (*hekal* v1); hram (4)
  - *Prigovor* (**v5**):
- “čovjek nečistih usana” (v5)
  - *Znak* (**v6s**):
- Užareni ugljen do usana (6s)

- 2x נגה dosegnuti (v7)
  - *Nalog* (Iz 6,8s):
- “Koga da pošaljem?... Idi i reci!” (v8s)
  - *Nevolja* (u kontekstu 5,26):
- “narod daleki hita”
  - *Potpورا*:
- Silno viđenje u 6,1–4

Nečistoća i očišćenje

- Tko ima “nečiste usne” u **Iz 6,5**?
- Prorok i narod (v5) –
“zagađena” komunikacija
  - Tumačenje za znak u **v7**?
- Oproštenje=pomirenje: כפר *kipper*
“pokriti” (v7) – usp. Lev 4.16
  - hrv. “pokriti dugove”, “pokrovitelj”...
- שְׁלַח *šalah* poslati (2x v8)
i הֵלַךְ *halak iči* (**v8.9**)
  - “Koga da pošaljem?” – “Pošalji mene!”
  - “Tko će poći?” (v8) – “Idi!” (v9)
- “*nam*” (v8)?
  - božansko zajedništvo (Post 1,26) – serafi (Iz 6,2.6), vojske (v3.5)

The call of Isaiah, Union Congregational Church
Montclair, Tiffany Studios

Proročka zadaća

- Teška zadaća
  - dvostruka Iz 6,9.10
  - riječ (v9):
- slušajte, gledajte
  - nemojte razumjeti (v9)
- “Ispunja se Izaijino proroštvo...” (Mt 13,14)
  - djelo (v10):
- *Zamasti srce, otežaj uši, zalijepi oči*
- A Izaija: vidi, čuje, razumije
  - “Do kada” (6,11)?
- Do opustošenja (6,11)

- Na kraju u 6,13 ←
usp. 3x קדוֹשׁ *qadôš* iz v3
- “sveto sjeme” (6,13) =
– odsjaj Božje svetosti iz 6,3

Divno ime (Ps 8)

intro: E H7 E H7

O ka - ko je div - no, Bo - že naš po
ze - mlji svoj tvo - je i - me 1st H7

O ka - ko je div - no, Bo - že naš po
ze - mlji svoj tvo - je i - me